

Kuntaliiton linjaukset EU:n rakennerahastokaudelle 2014-2020

Koheesiopolitiikkaa tarvitaan koko Euroopassa, erityistä huomiota on kiinnitettävä pohjoisiin ja harvaan asuttuihin alueisiin:

Koheesiopolitiikan tulee olla myös tulevaisuudessa keskeinen väline alueellisesti tasapainoisen kehityksen edistämiseksi koko Euroopassa. EU:n rakennerahastovaroilla on ollut Suomessa merkittävä rooli talouden rakennemuutoksessa sekä kilpailukykyyn ja osaamisen vahvistamisessa sekä työllisyyden lisäämisessä. Komission käyttämä termi ”maantieteellisiä erityispiirteitä omaavat alueet” tulee avata selkeästi kattamaan myös pohjoiset harvaan asutut alueet Lissabonin sopimuksen Artiklan 174 sekä Suomen liittymissopimuksen mukaisesti.

- koheesiopolitiikkaa jatkettava kaikilla alueilla, sisältöä uudistaen ja fokusointia terävöittäen
- pohjoisten harvaan asuttujen alueiden erityisasema on huomioitava varojen määräytymisessä
- väestönkehityksen keskeisin haaste – ikärakenteen vinoutuminen – tulee huomioida yhtenä kriittisenä tekijänä rakennerahastovarojen kohdentamista pohdittaessa

Koheesiopolitiikka tukee Eurooppa 2020-strategian linjausten eteenpäin viemistä:

Eurooppa 2020 –strategia tähtää älykkääseen, osallistavaan ja kestäväan kasvuun. Koheesiopolitiikalla voidaan viedä näitä tavoitteita osaltaan toteuttaen.

- Eurooppa 2020 -painotusten on tuettava tasaisempaa alueellista kasvua niin EU:n kuin kansallisessa mittakaavassa.
- Eurooppa 2020 -strategian toteutuksessa tarvitaan paitsi tehokasta ja joustavaa hallintoa, myös kansallisia resursseja sekä EU:n laajuisia rahoitusvälineitä, jotka tukevat alue- ja paikallistason kumppanuuteen perustuvaa kehittämistyötä
- koheesiopolitiikkaa voidaan käyttää alueellisten innovaatiojärjestelmien kehittämisessä ja näin osaltaan tukea Eurooppa 2020-strategian älykkään kasvun tavoitetta. Tällöin kehittämistyön pääpainon tulisi olla kysyntä- ja käytäntöperusteisen innovaatio toiminnan edistämiseksi

Koheesiopolitiikka tarvitsee erilaisia toisiaan täydentäviä rahoitusvälineitä:

Koheesiopolitiikka tarvitsee sekä Euroopan aluekehitysrahastoa että Euroopan sosiaalirahastoa. Euroopan sosiaalirahaston (European Social Fund, ESF) tulee kuitenkin säilyä omana rahoitusvälineenään. Euroopan sosiaalirahaston avulla voidaan parhaiten tukea Eurooppa 2020-strategian osallistavan kasvun työllisyys- ja osallisuustavoitteita osana alueiden kehittämisstrategioita. Tavoitteena on turvata kaikille mahdollisuus tehdä työtä, myös heikommassa työmarkkina-

asemassa oleville. Maaseudun kehittämiskysymykset tulee kytkeä laajemman alueellisen kehittämissäpolitiikan yhteyteen.

- Euroopan Sosiaalirahaston (ESR) tulee säilyä koheesiopoliittisena instrumenttina: ESR on keskeinen väline mm. toteutettaessa Eurooppa 2020 –tavoitteita osallistavasta kasvusta, jossa on tärkeää vahvistaa ihmisten osaamista yhdessä yritystoiminnan kehittämistä tukevien Euroopan aluekehitysrahastohankkeiden kanssa toisiaan täydentäen
- koheesiopoliitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) alla olevan maaseudun kehittämisen tavoitteiden välillä täytyy olla nykyistä tiiviimpi kytkentä niin politiikkatasolla kuin käytännön ohjelmatyössä

Eurooppalainen alueellinen yhteistyö, ulkorajayhteistyö ja makroaluestrategiat:

Rajanylittävällä, valtioiden välisellä ja koko Euroopan laajuisella alueellisella yhteistyöllä on myös tulevaisuudessa tärkeä merkitys suomalaisten alueiden kehittämiseksi. Ohjelmatyön yksinkertaistaminen ja hankeyhteistyön kansainvälisten haasteiden vähentäminen tukisivat vielä useampien tahojen mahdollisuuksia hakeutua yhteistyöhön. Ulkorajayhteistyö Venäjän suuntaan tarvitsee tulevaisuudessa uudenlaista lähestymistapaa komission ja Venäjän välisissä keskusteluissa.

- rajat ylittävän yhteistyön jatko kaikilla nykyisillä ohjelmatasoilla tärkeää
- suuralueyhteistyön (macro regions) lisäarvo syntyy silloin kun jäsenvaltiot sekä alue- ja paikallistaso yhteistyössä määrittelevät suuralueen strategisen viitekehyksen, joka toimii pohjana ohjelma- ja aluekohtaisille kehittämistoimille.
- EU:n ulkorajayhteistyön hallinnointia ja ohjausta uudelleen arvioitaessa tulee saada Venäjä entistä paremmin tasavertaisena kumppanina yhteistyöhön mukaan

Ohjelmallinen kehittämistyö:

Rakennerahastojen tavoitteita toteuttavien ohjelmien tulee olla mahdollisimman paljon sidoksissa suoraan alueellisiin strategioihin. On järkevää keskittyä vain muutamiin keskeisiin kehittämistoimoihin, jolloin saadaan toimien vaikuttavuutta paremmin vietyä eteenpäin. Rakennerahasto-ohjelmatyön hallintoa tulee yksinkertaistaa niin EU- kuin kansallisella tasollakin. Rakennerahasto-ohjelmatyössä on rakennettava vaikuttavia, riittävän pitkäkestoisia hankekokonaisuuksia, johon on pystytty nivomaan erilaisia kehittämistoimenpiteitä eri aluetasolla.

- lähtökohta: jokaiselle alueelle tarvitaan räätälöityjä ratkaisuja jotka soveltuvat niiden omiin tarpeisiin -> ohjelmatyötä yksinkertaistettava mm. siten että erillistä kansallista rakennerahastostrategiaa ei tarvitsisi tehdä vaan maakunnat koostaisivat ohjelmasisällöt suoraan maakuntaohjelmien linjausten perusteella
- hallinto- ja tarkastusjärjestelmiä on yksinkertaistettava (suhteellisuuden periaate)
- kansallisessa rakennerahastotyössä tavoitteena on käyttää vähenevät EU-resurssit laajempien hankekokonaisuuksien rakentamiseen, jolloin niitä tukevia päätösprosesseja kuten ohjelmiasopimusmenettelyä sekä avointa hanketakuu tulee kehittää.